

Waarnemingen

Dit is de laatste waarnemingenrubriek die is samengesteld door Theo Bakker. Het ligt in de bedoeling dat de volgende rubriek wordt verzorgd door Dušan Brinkhuizen. Waarnemingen over de periode 1 augustus tot en met 31 oktober graag zo spoedig mogelijk insturen naar: d.m.brinkhuizen@gmail.com.

De waarnemingen kunnen uiteraard ook online worden doorgegeven op de Avifaunasite.

Waarnemingen 1 december 2004 tot en met 31 juli 2005

Sneeuwganzen

Tot 8 december werd een adult witte fase gezien in de Anjumerkolken en mogelijk dezelfde vogel werd hier tussen 19 en 30 december weer waargenomen. Op 2 januari was een adult witte fase aanwezig in de Johannes Kerkhovenpolder en op 14 januari bij de Punt van Reide.

Ross' Gans

Van 2 tot 21 januari werd een ongeringde adulte witte fase Ross' Gans gezien aan de westkant van het Lauwersmeergebied.

Dwergganzen

In het Lauwersmeergebied werden de eerste Dwergganzen na 28 november pas weer waargenomen op 3 februari. Tot 17 april werden ze hier gezien met de hoogste aantallen in maart (tot 19 op een dag). In de Dollard werden tussen 12 februari en 5 mei regelmatig enkele waargenomen. In de omgeving van het Hoeksmeer bij Garrelswaer werden twee gezien op 7 en 19 februari en vijf op 12 en 14 maart. In februari werden met enige regelmaat adulte ongeringde Dwergganzen waargenomen in de Veenkoloniën en omgeving in groepen Toendrarietganzen, o.a. bij Veendam, Spijkerboor en de vuilnisbelt van Groningen. Het is niet duidelijk om hoeveel vogels het ging maar het waren zeker meer dan één.

Groenlandse Kolgans

In de omgeving van het Hoeksmeer bij Garrelsweer werd op 11 december een gezien, op 17 december twee en op 13 maart weer een. Bij Leek zat op 21 februari een eerste-winter tussen Toendrarietganzen.

Roodhalsgans

Tot twee Roodhalsganzen op een dag werden van 9 december tot 25 maart regelmatig gezien aan de westkant van het Lauwersmeergebied en tussen 2 januari en 14 mei in de Dollard. In de omgeving van het Hoeksmeer bij Garrelsweer werd een waargenomen op 5 december, een op 6 februari, twee op 19 februari en een van 27 tot 29 maart. Verder werden nog vogels gezien op 5 december bij het Leekstermeer en op 23 januari bij Vierhuizen. Een geringde escape zat van 23 tot 25 juni in de Ezumakeeg.

Witbuikrotgans

Tussen 19 januari en 22 mei werden regelmatig tot drie op een dag gezien aan de westkant van het Lauwersmeergebied. Favoriete plekken waren Oostmahorn, Ezumazijl en buitendijks bij Paesens. Daarnaast vloog op 22 januari een langs Lauwersoog, zat van 13 tot 15 maart een bij het Hoeksmeer bij Garrelsweer (in het binnenland dus!), op 24 maart een bij Noordpolderzijl en vlogen op 5 mei twee langs de Eemshaven.

Zwarte Rotgans

Tussen 6 februari en 15 april werden tot twee op een dag gezien aan de westkant van het Lauwersmeergebied, voornamelijk in de omgeving van Ezumazijl. Op 21 mei verbleven nog twee op Rottumerplaat.

Casarca

Tot 6 december werd een gezien in de Bantpolder. Op 20 januari zaten drie bij Slochteren, op 24 januari zes bij Paesens, op 15 februari een bij Wolfsbarge, op 22 maart een in de Bantpolder en op 21 april een bij de Vlinderbalg in de Lauwersmeer. Vanaf eind mei werden weer (bijna) dagelijks Casarca's gemeld uit de Lauwersmeer. Op 30 mei vlogen nog zeven over de Eemshaven en op 4 en 5

juni waren twee aanwezig bij Termunten.

Krooneend

Op 4 december werden vier gezien bij Middelstum. In en rond de stad Groningen werd een paar gezien op 14 maart bij de Oostersluis, op 19 maart in Vinkhuizen en van

Foto: Guido Meeuwissen

11 mei tot 10 juni op de Hoornse Plas. Van 2 tot 23 april verbleef een vrouw in de bakken op het oostelijk Eemshaventerrein en in juni werden regelmatig een man en vrouw los van elkaar gezien op verschillende plekken in het Lauwersmeergebied.

Witoogeend

Een adulte vrouw zwom op 15 en 16 januari op de vloeivelden van de AVEBE bij Ter Apel.

Buffelkopeend

Van 2 tot 22 mei was een ongeringd eerste-winter mannetje Buffelkopeend aanwezig in de Ezumakeeg.

Amerikaanse Smient

Van 3 tot 10 april werd een adulte man gezien tussen Smienten bij Gaarkeuken.

Roodkeelduiker

Langs de kust werden regelmatig Roodkeelduikers gezien. Bij Lauwersoog en omgeving ging het in december, januari en februari om enkele, daarna was er alleen nog een waarneming op 20 mei. In en rond de Eemshaven werden tot eind april nog kleine aantallen gezien, tot elf op een dag. Op Rottumeroog ging het ook om kleine aantallen, met de laatste op 9 mei. In het binnenland

werd een verzwakte Roodkeelduiker aange-
troffen in een sloot bij Leek-Nienoord.

Parelduiker

Op 13 februari vloog een langs Lauwersoog, op 6 maart zwom een in de Eemshaven en op 19 april werd een gezien bij Rottumeroog.

Noordse Stormvogel

Op 5 februari werd een dood gevonden in Lauwersoog en op 5 en 12 mei vlogen drie respectievelijk een langs Rottumeroog.

Jan-van-gent

Op 9 januari werd een adult gezien bij Lauwersoog. Tussen 9 april en 23 mei werden zeer regelmatig Jan-van-genten gezien bij Rottumeroog, tot 40 op een dag.

Purperreiger

Op 23 mei vloog een langs de telpost Eemshaven, op 6 juni werd een gezien langs de Noorddijk in de stad en op 27 juli was een aanwezig bij Nieuwe Statenzijl.

Zwarte Ooievaar

Er was slechts een voorjaarswaarneming: op 2 mei vloog een over de Kollumerwaard in de Lauwersmeer. De eerste voor het najaar vloog op 27 juli over Rottumeroog.

Zwarte Ibis

De Zwarte Ibis van de Anjumerkolken werd hier op 27 december voor het laatst gezien. Op 30 april werd een waargenomen in de Carel Coenraadpolder, op 18 mei in de Ezumakeeg, op 19 mei bij Ulrum, op 27 mei boven de Korreweg in de stad Groningen en op 15 juni weer in de Ezumakeeg.

Chileense Flamingo

De gekleurde eerste-winter vogel uit het Zwillingbrocker Venn (voor het eerst gezien op 17 november) was tot 26 februari aanwezig in de Ezumakeeg en omgeving.

Zwarte Wouw

De eerste werd gezien op 3 april in de Eemshaven. Daarna werden tussen 23 april en 26 mei nog vijftien gemeld, voornamelijk uit

het kustgebied.

Rode Wouw

Op 3 december vloog een over Hoogkerk en op 25 december en 5 januari een over Noorddijk bij Groningen. De voorjaarsstrek speelde zich af tussen 5 maart en 26 mei, met 25 waarnemingen waarvan twaalf in maart, zeven in april en zes in mei.

Zeearend

In het Lauwersmeergebied werd tot 19 januari regelmatig een onvolwassen vogel waargenomen. Tussen 15 februari en 18 april werd hier wederom regelmatig een onvolwassen gezien en van 19 tot 27 februari ook nog een adult. Ten slotte werd tussen 20 mei en 19 juni weer regelmatig een (of de?) onvolwassen Zeearend gezien.

Buiten de Lauwersmeer werd een gezien over de Eemshaven op 1 december, een over de Reiderwolderpolder op 30 januari, een over Bedum op 6 februari, een eerste-winter op 21 februari bij Midwolda en op 24 februari bij Nieuwwolda en een eerste-winter op 26 april over de Eemshaven.

Slangenarend

Op 29 mei vloog een over de Marnewaard in de Lauwersmeer.

Steppekiekendief

In april en mei werden weer de nodige Steppekiekendieven gemeld. Het aantal waarnemingen van deze soort in West Europa is de laatste jaren spectaculair toegenomen maar het is de vraag of tegenwoordig niet te gemakkelijk tot determinatie als Steppekiekendief wordt overgegaan. De volgende meldingen kwamen binnen (op een na alle overvliegende vogels): op 4 april een man over de stad en een man over de Eemshaven, op 11 april een 2kj vrouw over de Eemshaven, op 19 en 20 april een 2kj vrouw ter plaatse op Rottumeroog, op 22 april een 2kj vrouw over Hoogkerk, op 25 april en 20 mei een vrouw over de Eemshaven, op 21 mei een adulte vrouw over de Eemshaven en op 27 mei een 2kj man over de Eemshaven.

Dwergarend

Op 27 mei vloog een donkere fase Dwergarend over Hoogkerk.

Visarend

Vroege Visarenden werden gezien op 28 maart over de Eemshaven, op 29 maart over Holwierde en op 31 maart bij Sassenhein (Haren). Tussen 15 april en 24 mei werden 52 gemeld, voornamelijk overvliegend over de Eemshaven en in het Lauwersmeergebied. In juni waren er nog drie waarnemingen, op 12 juni werden twee gezien in de Kollumerwaard in de Lauwersmeer, op 13 juni een bij het Lettelberter Bergboezem en op 21 juni een bij Oude Pekela.

Roodpootvalk

Een vrouwtje boven de Oranjebuurt in de stad Groningen op 27 mei was de enige melding deze periode.

Giervalk

Op 19 en 20 december werd een Giervalk in juveniel kleeid gezien en mooi op gevoelige disk vastgelegd in de Anjumerkolken.

Kleinst Waterhoen

Van 21 tot 28 mei werd een mannetje gehoord in De Tjamme.

Kraanvogel

Tussen 15 maart en 30 april werden verspreid over de gehele provincie 31 gemeld, meest enkelingen of tweetallen, al dan niet overvliegend of aan de grond. Verder vloog op 13 mei nog een over de Lauwersmeer.

Steltkluut

Op 4 mei zaten twee in de Ezumakeeg en tussen 17 en 28 mei werden hier tot drie op een dag gezien. Op 16 mei werden twee waargenomen op het oostelijk Eemshaventerrein, op 18 en 19 mei bij Tetjehorn bij het Schildmeer, op 18 mei over Hoogkerk en op 27 juli in Polder Breebaart.

Morinelplevier

Er waren slechts twee voorjaarswaarnemingen: op 27 april en 15 mei vlogen vier respec-

tievelijk drie langs de telpost op het oostelijk Eemshaventerrein.

Gestreepte Strandloper

In de Ezumakeeg werd een gezien op 8 mei, van 26 tot 30 mei, van 26 tot 28 juni, vanaf 5 juli een en van 16 tot 21 juli nog een tweede. Verder zat van 25 tot 27 april nog een op het Jaap Deensgat in de Lauwersmeer en op 2 juli een in Polder Breebaart.

Breedbekstrandloper

Op 15 mei was een aanwezig in de Ezumakeeg, op 16 mei buitendijks bij Paesens, op 19 mei weer in de Ezumakeeg, op 27 mei op het oostelijk Eemshaventerrein en op 25 en 26 juni bij Achter de Zwarten in de Lauwersmeer. Tussen 3 en 31 juli werd regelmatig een gezien in Polder Breebaart, met op 24 juli drie. Het is niet duidelijk om hoeveel verschillende vogels het hier ging.

Poelruiter

Zoals elk voorjaar weer een handvol waarnemingen. Op 9 en 14 mei werd een gezien bij het Oude Robbengat in de Lauwersmeer, op 28 mei, 7 juni en van 23 tot 25 juni in de Ezumakeeg, op 26 juni bij Achter de Zwarten in de Lauwersmeer, op 10 juli in Polder Breebaart, op 17 juli in De Ruidhorn en van 17 tot 24 juli in de Ezumakeeg, met op 20 juli hier twee.

Grauwe Franjepoot

De juveniele vogel van de Bantpolder (zie vorige rubriek) verbleef hier tot de uitzonderlijk late datum van 30 november. De voorjaarsstrek voltrok zich tussen 3 mei en 6 juni, voornamelijk in het Lauwersmeergebied, waar tot drie op een dag werden gezien. Daarnaast werden op 4 en 5 juni nog een of twee gezien op Rottumeroog. Vanaf 19 juli werden weer vogels gezien in de Lauwersmeer (Ezumakeeg en Achter de Zwarten), maar niet meer dan een op een dag. Bijzonder is de waarneming op 24 juli in de Kropswolderbuitenpolder.

Middelste Jager

Op 9 januari vloog een langs Lauwersoog.

Kleine Jager

Op 19 april vloog een over Rottumeroog, op 9 mei een langs de Eemshaven, op 10 mei een over Groningen-Zuid en vier over Noordhorn, op 4 juni een over de Ezumakeeg en op 27 juli wederom een over Rottumeroog.

Grote Jager

Op 26 december werd een dood gevonden bij Westernieland, op 9 januari vloog een langs Lauwersoog, op 13 maart zat een bij de uitlaat op het oostelijk Eemshaventerrein, van 3 tot 5 april werd een gezien in de Lauwersmeer, van 8 tot 21 april verbleef een bij de uitlaat op het oostelijk Eemshaventerrein en op 19 mei vloog een langs Rottumeroog.

Vorkstaartmeeuw

Op 21 en 22 januari werd een vogel in juveniel kleeid gezien bij Lauwersoog.

Geelpootmeeuw

Er kwam slechts een waarneming binnen, op 25 en 31 juli werd een adult gezien op het Paterswoldse Meer.

Pontische Meeuw

Op 2 januari zat een eerste-winter in de Eemshaven, op 25 januari een tweede-winter bij de vuilnisbelt van Groningen, van 19 tot 27 maart een onvolwassen in de haven van Lauwersoog, op 29 maart een adult in de Eemshaven en op 2 mei een in Vinkhuizen in de stad.

Kleine Burgemeester

Op 22 april vloog een eerste zomer over de Buitenhof in Groningen en over Ruskenveen in Hoogkerk.

Grote Burgemeester

Tussen 26 november en 16 januari werd een eerste-winter gezien langs de waddenkust tussen Holwerd en Noordpolderzijl. De vogel verbleef meestal op de kwelder bij Paesens maar werd in ieder geval op 15 januari gezien in de haven van Lauwersoog en op 16 januari bij Noordpolderzijl. Tussen 24 januari en 19 februari verbleef een tweede-winter vogel buitendijks bij Paesens en Wierum, waar hij op

laatstgenoemde datum dood werd gevonden.¹

Op 31 januari werd een geringde eerste-winter vogel losgelaten in de haven van Lauwersoog. Deze was gevangen in Harlingen(!), werd op 3 februari nog gezien in Lauwersoog en op 8 maart dood gevonden op Texel.

In de Eemshaven werd een adult gemeld bij de uitlaat op 14 januari en daar was tussen 23 maart en 27 april een vogel in eerste-winterkleeid aanwezig. Deze werd op de laatste datum dood gevonden. In mei werden nog twee gezien, op 20 mei een onvolwassen in Lauwersoog en op 21 mei een eerste-zomer op de Punt van Reide.

Lachstern

De voorjaarsstrek leverde drie waarnemingen op, op 29 april vloog een langs de Eemshaven, op 1 mei een boven het Oude Robbengat in de Lauwersmeer en op 23 mei drie langs de Eemshaven. De eerste najaarsstrekken werden gezien op 24 juli, een adult in De Ruidhorn en twee adulten langs de Eemshaven.

Reuzenstern

Vanaf 25 juni werden weer Reuzensterne gezien in het Lauwersmeergebied maar het leken minder dan in voorgaande jaren, in juli werden tot (maar) zeven op een dag gezien.

Witwangstern

Op 10 mei vloog een boven het Jaap Deensgat in de Lauwersmeer, van 19 tot 21 mei verbleef een in de Ezumakeeg en van 11 tot 14 juni een op de vloeivelden van Hoogkerk.

Witvleugelstern

In het Lauwersmeergebied werden half mei een achtal gezien, op 14 mei een op het Jaap Deensgat en twee op het Nieuwe Robbengat, op 15 mei vijf boven de Vlinderbalg en in de Bantpolder en op 16 mei een in de Ezumakeeg. Op 6 juni vloog een over de Eemshaven en op 18 juli twee. Van 20 tot 30 juli verbleef een juveniel in de Ezumakeeg.

Kleine Alk

Dode exemplaren werden gevonden op 7 februari op de dijk van de Bantpolder en op 11 maart op Rottumeroog.

Papegaaiduiker

Dode exemplaren werden gevonden op 14 februari op de dijk van de Bantpolder en op 15 februari op Rottumeroog.

Bijeneter

Er werden alleen overvliegende Bijeneters gezien (of gehoord), namelijk op 13 mei een in de Bantpolder, op 24 mei een in Karding in de stad Groningen, op 28 mei een en op 29 mei drie op de telpost in de Eemshaven en op 3 juni vlogen zeven over Rottumerplaat.

Hop

Op 1 april zat een bij de centrale op het oostelijk Eemshaventerrein en van 18 tot 21 april een bij camping De Pomp in de Lauwersmeer.

Draaihals

Een vroege vogel zat op 11 april in een tuin in Hoogkerk. Op 25 april werden twee gezien in de stad, in Vinkhuizen en bij het Zernike-complex. In de Eemshaven werden tussen 15 april en 1 mei acht gezien en in de Lauwersmeer tussen 24 april en 14 mei tien.

Middelste Bonte Specht

Op 27 maart werd een gezien in geschikt biotoop in het Midwolderbos. Er worden de laatste jaren net over de grens in Duitsland steeds meer territoria gevonden en een broedgeval in de provincie Groningen is de komende jaren zeker niet ondenkbaar.

Kalanderleeuwerik

Op 27 mei vloog een Kalanderleeuwerik langs de telpost op het oostelijk Eemshaventerrein en was daarna nog kort ter plaatse aanwezig. Een nieuwe soort voor Groningen en pas de derde voor Nederland. (Zie verslag in dit nummer.)

Roodstuitzwaluw

De enige werd gezien op 15 mei op de telpost in de Eemshaven.

Grote Pieper

Op 3 december vloog een over Hoogkerk, Waarschijnlijk dezelfde vogel liet zich van 19 december tot 31 januari erg mooi bekijken bij

de vloeivelden van Hoogkerk. Op 23 april werd nog een gezien op het oostelijk Eemshaventerrein.

Duinpieper

Op 26 april vlogen twee langs de telpost in de Eemshaven en op 30 april een.

Roodkeelpieper

Er werden slechts twee gezien, op 29 april en 21 mei vloog een over de telpost in de Eemshaven.

Rouwkwikstaart

Op 20 december werd een mannetje gezien in de wijk Vinkhuizen in de stad en van 5 januari tot 6 februari zat een mannetje op de vloeivelden van Hoogkerk. Tussen 19 maart en 5 juni werden in de provincie een twintigtal doortrekkers opgemerkt, voornamelijk langs de kust.

Pestvogel

Tot half december werden nog veel gezien in de gehele provincie. Tussen half december en eind februari werden alleen her en der nog Pestvogels gemeld maar tussen eind februari en begin april doken overal weer kleine groepjes op. De laatste zeven werden op 26 april gezien in Hoogezand.

Grote Karekiet

Van 12 tot 19 mei zat een te zingen bij het Zernike-complex in Groningen en op 16 mei werd een gehoord bij het Jaap Deensgat in de Lauwersmeer.

Siberische Tjiftjaf

In de stad werd een gezien in het Stadspark op 8 december en in de Oranjebuurt een op 11 december.

Buidelmees

Op 1 december werd nog een gezien op het oostelijk Eemshaventerrein en op 26 december werd een gehoord in de Kollumerwaard in de Lauwersmeer. Vanaf 23 maart werden vanuit de Eemshaven en de Lauwersmeer weer regelmatig Buidelmezen gemeld. Daarnaast werden in de broedtijd nog vogels gezien rond de stad

Groningen (industrieterrein Driebond, Hoornse Plas, Noorddijk), in de Westerbroekstermadepolder en bij Borgsweer.

Grauwe Klauwier

Doortrekkers werden gezien op 29 mei (twee) en 1 juni (een) in de Lauwersmeer. Opvallend was een broedgeval aan de zuidrand van de stad.

Klapekster

In het Lauwersmeergebied werden van begin december tot 28 maart regelmatig Klapeksters gezien, voornamelijk in de Kollumerwaard, op de Zoutkamperplaat en bij de Nittershoek (Kwelderweg). Langs het Zuidlaardermeer bij Wolfsbarge en Leinwijk werd tussen 29 januari en 20 maart af en toe een opgemerkt. Doortrekkers werden gezien op 22 maart in de Eemshaven, op 26 maart in Polder Breebaart, op 30 maart bij de wijk Helpman in de stad en op 2 april op het oostelijk Eemshaventerrein.

Raaf

Er kwamen zes waarnemingen binnen, alle uit of niet ver van de stad en dus mogelijk betrekking hebbend op dezelfde vogel. Op 13 december en 5 januari vloog een over het Stadspark, op 4 januari een over de Grunobuurt, op 26 februari een over Hoogkerk, op 23 april een over de A28 t.h.v. het Noordlaarderbos en op 28 mei een over Beijum.

Roze Spreeuw

Een adult zat op 28 juli bij Nieuwe Statenzijl.

Europese Kanarie

Op 29 december werd een gezien langs de Zoutkamperril in de Lauwersmeer, op 30 december in de Eemshaven, op 22 januari in Hoogkerk, op 23 maart in de Oosterpoort in de stad, op 15 april op Rottumeroog, op 23 april in Muntendam en op 24 april in Lauwersoog. Op het oostelijk Eemshaventerrein werden tussen 24 maart en 12 juni minimaal 18 gezien, meest overvliegend en maximaal drie op een dag.

Woestijnvink

Een spectaculaire nieuwe soort voor Groningen (en de tweede voor Nederland) was

een mannetje Woestijnvink op 12 juni bij de centrale op het oostelijk Eemshaventerrein. (Zie verslag in dit nummer.)

Roodmus

Op het oostelijk Eemshaventerrein werd een opgemerkt op 28 mei en 19 juni en op 22 juni zat een te zingen langs de Kustweg ten oosten van Lauwersoog.

Goudvink

Tot ver in het voorjaar werden verspreid over de provincie nog trompetterende (noordelijke) Goudvinken opgemerkt maar bij de waarnemingen werd dit lang niet altijd vermeld, waardoor niet echt een goed beeld is verkregen. Naast de trompetteraars waren er deze winter ook veel 'gewone' Goudvinken in de provincie aanwezig.

Ortolaan

Op 1 en 2 mei werd een gezien bij de haven van Lauwersoog en op 1 en 2 mei werden twee respectievelijk een gezien op het oostelijk Eemshaventerrein.

Grauwe Gors

Bij de telpost in de Eemshaven werden langsvliegende Grauwe Gorzen gezien op 27 maart (een) en 25 (een), 26 (een) en 28 april (twee). Op het westelijk Eemshaventerrein verbleef een zingend mannetje van 24 tot 26 april. Verder zat op 30 april een bij Noordpolderzijl, op 23 juni een bij Oudeschip en van 25 mei tot 29 juni een territoriaal mannetje in de Ezumakeeg.

Grauwe Gors, Eemshaven, 24 april 2005.

Foto: Marnix Jonker

